

EPIDEMIOLOXÍA DA EEB NO REINO UNIDO E EUROPA

ENRIQUE A. GONZÁLEZ

A figura 1 móstranos os países de risco para a EEB en Europa e o ano do primeiro caso declarado. Debemos lembrar inicialmente algunhas datas de interese para situar os antecedentes da EEB, a súa orixe e a evolución da epidemia no Reino Unido: nos anos 1970-80 tiñan aparecido algúns casos de vacas con enfermidades de sintomatoloxía nerviosa no sudoeste de Inglaterra. A doenza descoñecía-se no bovino e a súa relevancia como enfermidade contaxiosa pasou inadvertida por aquel entón. No 1984-85, a utilización de refugallo ovino e bovino na preparación de fariñas animais para pensos intensificouse na Gran Bretaña. No 1985-86, lévase a cabo a definición da EEB como unha nova enfermidade bovina de declaración obrigatoria, con sospeitas fundadas do seu carácter transmissible.

No 1987, xa se declara oficialmente a epidemia da EEB en todo o Reino Unido e demóstrase definitivamente o seu carácter transmissible. No 1988, obtéñense datos concluíntes de que a EEB é unha encefalopatía esponxiforme transmissible (EETs), implicando como axentes responsables ós príons, axentes infecciosos xa coñecidos como causa do tremor ou prurito lumbar (scrapie) ovino e cabrún. Por esta razón, os refugallo de ovellas con scrapie, empregados na preparación

de fariñas animais, sinálanse como posible causa da EEB, polo que se prohibe a utilización de fariñas animais nos pensos destinados á alimentación de ruminantes. No 1990, aparecen casos de EET en carnívoros e ungulados de zoolóxico, apuntando a posibilidade de transmisión da enfermidade a animais doutras especies diferentes dos bovinos, entre eles o caso dun gato doméstico.

Foi no 1992, cando apareceron casos atípicos da enfermidade de Creutzfeldt-Jakob (ECJ) en persoas, máis novas do acostumado para esta enfermidade, na Gran Bretaña. Pero só a partir do 29 de novembro do 2000, a Unión Europea (UE) tomou o acordo, anteriormente rexeitado pola oposición dalgúns países membros, de prohibir terminantemente a utilización de fariñas de orixe animal na fabricación de pensos para todo tipo de animais de produción.

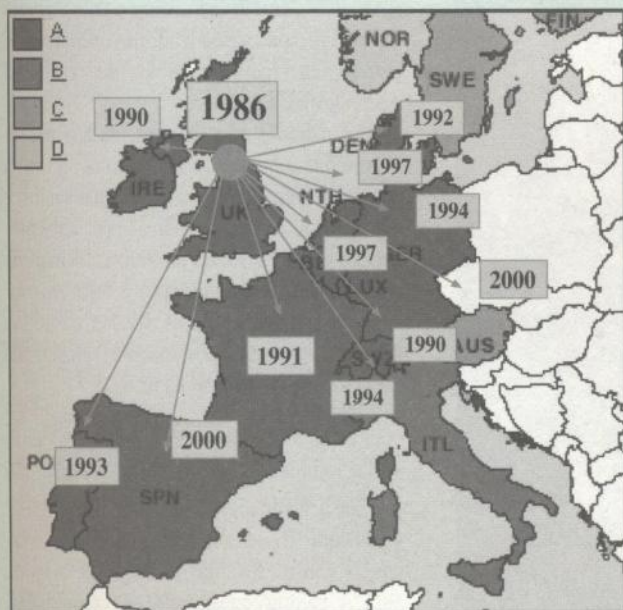
A epidemia no Reino Unido tivo a súa máxima incidencia no inverno de 1992 a 1993, no que se chegaron a rexistrar 1000 casos sospeitosos de EEB cada semana. A partir de 1993 a incidencia foi baixando anualmente nunha taxa do 40%, chegando a descender en 1997 nun 55% (figura 2). A non ser en contadas explotacións, o número de animais enfermos en cada granxa afectada, foi baixo. O 74% das explotacións afecta-

das de EEB padeceron 5 casos ou menos. O 35% delas só presentaron un caso. Tamén é verdade que nunha soa explotación, e como caso excepcional, chegaron a detectarse 124 casos positivos para EEB.

A maioría (63%) de ganderías afectadas foron de produción de leite (táboa 1). O 27% das ganderías afectadas eran de cría extensiva de carne. O 10% restante foron ganderías mixtas (leite e carne). Resulta destacable que do total de animais positivos (máis de 183.000 bovinos) en Gran Bretaña, o 81% foran procedentes de ganderías de leite. Nestes 11 primeiros anos da epidemia, o 61% das explotacións de leite da Gran Bretaña víronse afectadas alomenos con un caso positivo, mentres que só o 16% das explotacións de carne padeceron alomenos un caso.

Os datos epidemiolóxicos indican unha relación directa das explotacións cun maior consumo de pensos preparados con fariñas animais e unha maior incidencia e número de casos por cada explotación. O seguimento individualizado da incidencia en cada explotación das afectadas revelou que a transmisión da enfermidade de animal a animal foi nula ou practicamente nula, cando os datos se analizaron estatisticamente.

FIGURA 1. PAÍSES DE RISCO PARA A EEB EN EUROPA E ANO DO PRIMEIRO CASO DECLARADO (RISCO: A=ALTO, B=MEDIO, C=MODERADO, D=BAIXO)

TÁBOA 1. Incidencia da EEB no Reino Unido, segundo o tipo de explotacións gandeiras, entre os anos 1986 e mediados do ano 2000

TIPO DE EXPLOTACIÓN	GRANXAS CON EEB		ANIMAIS CON EEB	
	Nº	%	Nº	%
De leite	22.120	63%	143.850	81%
De carne	9.562	27,2%	20.915	11,8%
Mixtas	2.096	6%	10.493	5,9%
Outras	1.340	3,8%	2.273	1,3%
Total	35.118	100%	177.531*	100%

FIGURA 2.

ANO DE NACEMENTO DOS BOVINOS CON EEB NO REINO UNIDO. DETECTADOS DURANTE O PERÍODO DE MÁXIMA INCIDENCIA DA EPIDEMIA (1992-1993) E TRALA PROHIBICIÓN DAS FARIÑAS ANIMAIS (1988).

